

Міжнародна співпраця у сфері туризму є важливим напрямом розвитку туристичного бізнесу в Україні, особливо в умовах небезпек і викликів воєнного стану. Сутність цієї співпраці полягає в тісній взаємодії та партнерстві з іншими країнами, міжнародними організаціями та туристичними агентствами з метою спільного розвитку туристичного сектора України. Основні аспекти міжнародної співпраці полягають у *наступному*: спільне рекламування туристичних можливостей України та залучення більшої кількості іноземних туристів; обмін туристичними послугами з іншими країнами; розробка спільних туристичних маршрутів, які охоплюють декілька країн; обмін досвідом з питань забезпечення безпеки туристів в особливих умовах; отримання інвестицій для розвитку туристичної інфраструктури; обмін культурними та історичними цінностями, що розширює культурний діапазон для туристів та збільшує привабливість країни як туристичного напрямку. Міжнародна співпраця в туризмі допомагає збільшити потенціал туристичного бізнесу в Україні. Вона сприяє розвитку економіки, залученню іноземних туристів і сприяє підвищенню світової обізнаності про культурні та природні багатства України.

Фінансова підтримка та інвестиції є критично важливими для розвитку туристичного бізнесу в Україні, особливо в умовах воєнного стану. Сутність цього напрямку полягає в наданні фінансових ресурсів та інвестицій для створення, розширення та вдосконалення інфраструктури, підвищення рівня послуг, залучення туристів та стимулювання розвитку галузі. Фінансова підтримка та інвестиції стимулюють туристичний бізнес в Україні, забезпечуючи сталий розвиток галузі, залучаючи більше іноземних туристів та створюючи робочі місця для місцевого населення. Фінансова підтримка та інвестиції сприятимуть відновленню туризму як в умовах воєнного стану, так і повоєнного відновлення України.

Таким чином, подальший розвиток туристичного бізнесу в Україні в умовах воєнного стану вимагає визначення і реалізації стратегічних орієнтирів, які допоможуть зробити сектор туризму більш конкурентоспроможним і стійким. Реалізація розглянутих напрямів розвитку туристичного бізнесу в Україні в сучасних умовах мають сприяти зростанню його привабливості, залученню більшої кількості туристів і відновленню стійкого та прибуткового сектору економіки нашої держави.

Список літератури

1. Шевчук С., Вовк С., Цуркан І. Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1900> (дата звернення: 27.09.2023).
2. Зарубіна А. В., Сіра Е. О., Демчук Л. І. Особливості туризму в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1543> (дата звернення: 27.09.2023).
3. Бордун О., Шевчук В., Монастирський В., Лучка О. Втрати та напрями порятунку туристичного бізнесу України в умовах війни. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2022. Вип. 62. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/Bordun-Visnuk_Univer_Economics-stattya-22.pdf (дата звернення: 27.09.2023).
4. Туризм під час війни. Як галузь виживає та готується до відновлення. Kyivstar business hub : веб-сайт. 2023. URL: <https://hub.kyivstar.ua/news/turyzm-pid-chas-vijny-yak-galuz-vyzyhvae-ta-gotyetsya-do-vidnovlennya/> (дата звернення: 25.09.2023).

УДК 338.46

О. Борисова, Б. Пшеничний

mariaborysova@gmail.com, mail700555@gmail.com

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ СУЧАСНОСТІ

Процеси глобалізації сприяли появі зв'язку між зростаючим попитом на робочу силу в туристичному секторі та трудовою міграцією. Трудова міграція, якщо її правильно регулювати, може допомогти заповнити дефіцит робочої сили як у висококваліфікованих, так і в низькокваліфікованих частинах ринку, омолодити населення та підвищити ефективність ринку праці, а також сприяти підприємництву, динамізму та різноманітності в країнах призначення та походження. Розвиток туристичних продуктів, забезпечення робочою силою та культурне збагачення є подальшими позитивними результатами міграції. Трудові мігранти можуть принести нові навички та знання в країни призначення, що може зробити компанії більш конкурентоспроможними, допомагаючи країні розвиватися. У результаті мігранти можуть привезти нові навички, знання та досвід гідної роботи назад у свої країни походження та поділитися ними з місцевими колегами та організаціями.

Згідно із дослідженням ООН щодо трудової міграції [4], у 2050 році чотири найбільші країни ЄС (Франція, Німеччина, Італія та Велика Британія), на які припадає 88% іммігрантів із ЄС потребуватимуть 677

тисяч іммігрантів на рік. У 2019 році в готелях і ресторанах на трудових мігрантів припадало близько 30% робочих місць у Швейцарії та 27% – у Німеччині. Нажаль, у секторі HoReCa незадекларована праця є доволі поширеним явищем, що призводить до тіньового працевлаштування іноземних працівників, часто із нелегальним статусом. Нерегулярний статус робить працівників вразливими до небезпечного робочого середовища, незахищеності та ненормованого робочого дня. Багато трудових мігрантів у секторі HoReCa страждають від поганих умов праці та життя, їм платять нижчу заробітну плату, вони працюють в менш безпечному та сприятливому робочому середовищі, ніж місцеві працівники. Жінки з нелегальним статусом особливо вразливі, оскільки їм також загрожує сексуальна експлуатація.

Інтеграція гендерної проблематики до порядку денного ряду міжнародних організацій, в тому числі Єврокомісії, ООН, ЮНВТО, а також впровадження заходів щодо гендерної рівності мають важливе значення для того, щоб сектор HoReCa сприяв досягненню Цілей сталого розвитку (ЦСР), зокрема ЦСР 5 (гендерна рівність і розширення можливостей усіх жінок і дівчат) і ЦСР 8 (повна та продуктивна зайнятість та гідна робота для всіх). Якщо говорити конкретно про туризм, то слід особливо відмітити план дій, розроблений у Глобальному звіті про жінок у туризмі, а також брошуру «Equality means business». Як показав вплив пандемії COVID-19, досягнення у сфері гендерної рівності та розширення економічних можливостей жінок можуть бути легко втрачені, якщо вони не впроваджені в діяльність приватного сектору. Переваги просування гендерної рівності для підприємств сфери гостинності посилюються завдяки високій частці жінок, які працюють у цьому секторі, і великій кількості підприємств, якими володіють жінки. Під час реалізації гендерної інклюзивної стратегії компаніям важливо брати до уваги все чинне законодавство країни або території, на якій вони працюють. Наприклад, в Європейському регіоні важливим документом в сфері гендерних прав стала Стамбульська конвенція [2], ратифікована Україною в 2022 році (Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами). Ще одна важлива ініціатива в цій сфері – Принципи розширення прав і можливостей жінок (Women's Empowerment Principles – WEPs) ООН, прийняті в 2021 році [3]. Ці рекомендації призначені для підтримки туристичних підприємств приватного сектору всіх типів і розмірів у досягненні ефективних і послідовних стратегій і програм для забезпечення гендерної рівності в рамках їх діяльності.

Важливим є те, що компанії HoReCa повинні взяти до уваги способи боротьби з усіма формами дискримінації та бути обізнаними про те, як жінки в туристичному секторі можуть зазнавати множинних і пересічних форм дискримінації на основі різних факторів, таких як вік, етнічна приналежність, інвалідність, сексуальна орієнтація та гендерна ідентичність. Жінки широко залучені до ринку праці індустрії гостинності. Однак, на жаль, вони все ще надмірно представлені в низькокваліфікованих і низькооплачуваних сферах [4]. Іншим варіантом вирішення цієї проблеми може бути використання принципів, що містяться в Конвенції Міжнародної організації праці про умови роботи для готелів і ресторанів. Ця конвенція спрямована на встановлення загальних стандартів щодо умов праці, які застосовуються до готелів, ресторанів та подібних закладів, щоб країни, які її ратифікували, могли прийняти відповідні національні закони.

Список літератури

1. Ніколайчук О. А. Тренди розвитку вітчизняної індустрії гостинності в умовах Covid-19. Вісник ХНУ ім. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2021. Випуск 13. С. 108-114.
2. Конвенція Ради Європи <https://doi.org/10.18111/9789284423262> про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text
3. World Tourism Organization. Gender-inclusive Strategy for Tourism Businesses. 2022. Madrid, DOI:
4. International Organization for Migration (IOM). Mapping risks to migrant workers in supply chains in Europe: Case studies and best practices from the agriculture, food-processing, manufacturing and hospitality sectors. 2022. IOM, Geneva. URL: <https://eea.iom.int/sites/g/files/tmzbd1666/files/documents/Mapping-Risks-to-Migrant-Works-in-Europe.pdf>